

DATUM 2012-03-02

Beslutad av Kommunfullmäktige den 26 april 2012

Ortsutveckling Sparreholm - redovisning av projektet samt förslag till vision och handlingsplan.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att godkänna kommunledningsförvaltningens redovisning av projektet Ortsutveckling Sparreholm,

att anta vision för Sparreholm med följande lydelse:

Sparreholm 2019

Vårt läge sporrar och utmanar.

Med storstaden och Europa runt hörnet är Sparreholm den öppna porten till Båvens insjöskärgård som med sitt rika djurliv är en njutning för alla.

Vi välkomnar omvärlden och samverkar med drivkrafter som får orten att sjuda av liv och aktivitet.

Med vårt kulturarv som grund skapar vi en bygd som präglas av engagemang, närhet och livskvalitet för alla generationer.

samt

att godkänna föreslagen handlingsplan för 2012-2016, för att ingå i och prövas i samband med kommunens planerings- och budgetarbete.

Sammanfattning

Ortsutveckling Sparreholm är en del av delprojektet Ortsutveckling inom Färdplan Flen.

Ortsutveckling Sparreholm initierades i januari 2011 med ett stormöte varefter fyra arbetsgrupper etablerades. Arbetsgruppernas uppdrag har varit att analysera förutsättningarna för utveckling på orten och att ta fram förslag till åtgärder som

kan ingå i den 3-5 åriga handlingsplanen för orten. En grupp har haft i uppdrag att arbeta fram en vision för Sparreholm med förankring bland ortsborna.

Ärendet

Kortfattad historik

Ortsutveckling Sparreholm ingår i delprojektet Ortsutveckling som är en del av Färdplan Flen. Helt enligt projektplanen för Färdplan Flen 2011 initierades arbetet i Sparreholm och Hälleforsnäs under 2011.

Ortsutveckling Sparreholm startade den 17 januari 2011 då Sparreholms Bygderåd bjöd in kommunrepresentanter och ortsbor till ett stormöte. Runt 80 Sparreholmare deltog i stormötet med bland annat gruppdiskussioner om hur Sparreholm kan utvecklas. Kommunala tjänstemän sammanställde idéerna från gruppdiskussionerna och i dialog med Bygderådet identifierades följande arbetsgrupper:

- Trafik, boende, estetik och miljö
- Besöksnäring, näringsliv och aktiviteter
- Skola, service och omsorg
- Vision

Därefter utsåg Bygderådet en ordsbo till sammankallande för respektive arbetsgrupp och lämnade också förslag på deltagare i grupperna. Uppdraget till de tre första grupperna var att analysera förutsättningarna för utveckling i Sparreholm inom respektive område och bidra till visionsarbetet. Visionsgruppens uppdrag var att driva processen för att ta fram visionen med förankring bland ortsborna. I varje grupp deltog förutom ortsbor två tjänstemän. Minnesanteckningar har förts på alla möten och lagts ut på kommunens hemsida.

Analysen av förutsättningar för utveckling inleddes med att grupperna tog fram en SWOT-analys för Sparreholm. En SWOT-analys identifierar styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Gruppernas bidrag till analysen sattes sedan ihop till en gemensam analys. Därefter arbetade grupperna med att analysera de specifika förutsättningarna för utveckling inom respektive arbetsområde.

Arbetsgrupperna har träffats en till två gånger i månaden. Under hela processen har stormöten hållits ungefär en gång varannan månad för att informera alla intresserade om arbetets utveckling och få input i processen. Alla möten, inklusive stormöten, har dokumenterats med minnesanteckningar som lagts ut på kommunens webbplats, som innehåller en särskild del för Ortsutveckling inom Färdplan Flen. Kommuntidningen Glimten har löpande rapporterat om arbetet. I november 2011 gjordes ett utskick till alla hushåll i Sparreholm för att informera om arbetet och möjligheterna att delta. Informationen hade särskilt fokus på stormöten i december 2011 och januari 2012. Löpande har uppdateringar per mejl skickats ut till alla deltagare i arbetet. Deltagarna har också uppdaterats om arbetets utveckling genom nyhetsbrevet för Färdplan Flen.

Projektorganisation

Erfarenheter från arbetet med Ortsutveckling i Malmköping motiverar att det övergripande Ortsutvecklingsarbete inom Färdplan Flen genomförs som projekt

enligt kommunens projektmodell. En styrgrupp har tillsatts med representation från kommunen, föreningslivet och näringslivet. Styrgruppens roll är att säkra att projektet genomförs inom de ramar som har lagts fast i projektplanen för Färdplan Flen. Kommunchef Lars Rådth är projektägare och ordförande för styrgruppen, där följande personer ingår:

- Berit Robrandt-Ahlberg, förvaltningschef Kultur- och Fritidsförvaltningen
- Ulrika Lernefalk, förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Krister Karlsson, sammankallande för nätverket av bygderåd i kommunen
- Bo Karlsson, ordförande för Sparreholms Bygderåd och deltagare i nätverket av bygderåd i kommunen
- Kenneth Demner (suppleant) Vadsbro Blacksta Kraftcentrum, deltagare i nätverket av bygderåd i kommunen
- Rolf Lydahl, Forum Flen, Sofielund AB
- Bengt Ohlsson, Forum Flen, Färghuset Sparreholm
- Joakim Andersson, (suppleant), Forum Flen, Jame Consulting,

Projektledare för ortsutveckling är Karina Krogh, projektledare Färdplan Flen och Hans Erik Eriksson, planingenjör.

En projektgrupp har tillsatts med de tjänstemän som arbetar med områden som identifierats som viktiga på de orter där ortsutveckling har initierats. Projektgruppen träffas en gång i månaden för att samordna arbetet på orterna.

Projektplaner för Ortsutveckling tas fram för ett år i taget och milstolpar och mål ingår i den övergripande projektplan för Färdplan Flen. Statusrapporter för ortsutveckling tas fram för varje kvartal och godkänns av styrgruppen för Ortsutveckling. Projektplaner och statusrapporter finns på kommunens webbplats www.flen.se/fardplanflen .

Ekonomi

Resurser för det första skedet av ortsutveckling (framtagande av vision och handlingsplan) ligger inom budgeten för Färdplan Flen, som antas i Kommunfullmäktige varje år i samband med att projektplanen för Färdplan Flen tas. I denna budget finns också en mindre budget för quick fixes, det vill säga enkelt genomförda åtgärder, på de orter där arbetet med ortsutveckling pågår.

Finansiering av handlingsplanen ingår inte i budgeten för Färdplan Flen. Åtgärder i handlingsplanen som ligger inom kommunens ansvar ska prövas i kommande budgetprocesser.

Synliga resultat

Den första fasen i ortsutveckling Sparreholm har fokuserat på att analysera förutsättningar och ta fram idéer till åtgärder. Ändå har flera quick fixes genomförts under arbetets gång:

- En trygghetsvandring har ägt rum som resulterade i en lista med förslag som bara delvis har åtgärdats
- Trafikverket genomför flera åtgärder för att höja trafiksäkerheten i Sparreholm. Kommunen har medfinansierat en gång- och cykelförbindelse från Fordverkstaden och norrut med målad bana på bron över Skarvnäsviken
- Föreningen Hantverkshuset i Sparreholm har drivit Turistinformation och café i före detta Gästgiveriet under sommaren 2011
- Cykelloppet Båven Runt anordnades 2011 av Hembygdsföreningen och Korpen.
- Kommunen har påbörjat uppstädning av före detta Sågverksområdet

Erfarenheter

Ortsutvecklingsarbetet inom Färdplan Flen baseras på erfarenheter från arbetet i Malmköping. Under arbetet i Sparreholm har ytterligare erfarenheter tagits tillvara. På uppmaning av arbetsgrupperna har projektledarna utvecklat en mall, som används när idéer till åtgärder utvecklas. Mallen ska underlätta gruppernas arbete och leda till att alla förslag till åtgärder genomgår en likartad process i framtandet.

En annan erfarenhet från arbetet i Sparreholm är att ju större engagemang från ortsborna, ju mer tid och kraft behövs i arbetet. Sparreholmarna har varit mycket aktiva och drivande i ortsutvecklingen och ambitionsnivån har varit hög. Det innebär att arbetet är försenat i förhållande till den ursprungliga tidplanen. I projektplanen för ortsutveckling har styrgruppen beslutat att arbetets kvalitet ska prioriteras högre än tid. Därför har tidplanen justerats under arbetets gång.

Ytterligare en erfarenhet är att vissa frågor, som till exempel trafik, boende och näringslivsfrågor, återkommer i alla orter. Det innebär att berörda tjänstemän ingår i fler ortsutvecklingsprojekt samtidigt. Därför är det inte resursmässigt möjligt att genomföra det inledande skedet i mer än två orter i taget. Prioriteringen av orternas turordning görs i samråd med styrgruppen för ortsutveckling och nätverket av bygderåd i kommunen.

Vision för Sparreholm 2019

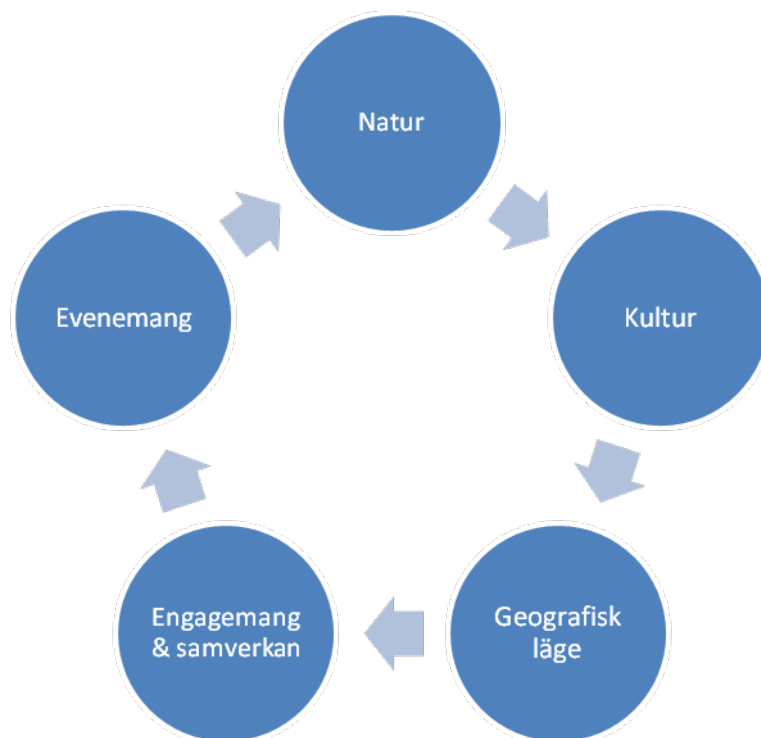
Erfarenheter från arbetet i Malmköping visade att det är viktigt att i ett tidigt skede skapa en gemensam bild av ortens utveckling. Därför är målet för den första fasen i ortsutvecklingsarbetet att ta fram en vision och handlingsplan för den aktuella orten.

Syftet med visionen är att den ska:

- Vara en ledstjärna för utvecklingen
- Uttrycka ett önskvärt framtida tillstånd
- Besvara frågan ”vad vill du skapa”?
- Ge kraft och energi
- Ge en bild av en ”idealtillstånd”
- Bidra till att skapa delaktighet, gemenskap och stolthet
- Vara ett verktyg för prioritering i handlingsplanen

I Sparreholm tillsattes en visionsgrupp efter det första stormötet. Gruppen har bestått av tio ordsbor och två tjänstemän. Visionsgruppens uppdrag har varit att driva processen med att ta fram visionen för orten och förankra den bland ordsborna. Första steget var att ta fram förslag på byggstenar för Sparreholm. Här använde visionsgruppen den samlade SWOT-analysen för Sparreholm. Visionsgruppen anordnade dessutom ett stormöte där alla deltagare i grupper fick beskriva framtiden genom att ta ”En promenad i Sparreholm 2019”. Utifrån detta material analyserade visionsgruppen fram fem byggstenar, som sedan förankrades i arbetsgrupperna.

Byggstenarna för Sparreholm 2019

Med utgångspunkt i byggstenarna tog visionsgruppen fram förslag till formulering av visionen. Första utkastet presenterades på ett stormöte den 5 december och den slutliga versionen förankrades bland ordsborna på stormöte den 23 januari. Därefter antog Bygderådets styrelse visionen vid sitt möte den 30 januari 2012.

Det slutliga förslaget till vision för Sparreholm finns överst på nästa sida.

Sparreholm 2019

Vårt läge sporrar och utmanar.

Med storstaden och Europa runt hörnet är Sparreholm den öppna porten till Båvens insjöskärgård som med sitt rika djurliv är en njutning för alla.

Vi välkomnar omvärlden och samverkar med drivkrafter som får orten att sjuda av liv och aktivitet.

Med vårt kulturarv som grund skapar vi en bygd som präglas av engagemang, närhet och livskvalitet för alla generationer.

Enligt förslag till ny styrmodell för Flens kommun kommer visionen för Sparreholm tillsammans med visionerna för kommunens andra orter att ingå som en del av kommunens strategiska plan.

Handlingsplan

Handlingsplanen är baserad på de förslag som utvecklats och prioriterats i de olika arbetsgrupperna. Grupperna har för varje förslag använt en mall för att beskriva:

- förutsättningarna för utveckling inom ett givet tema,
- målen för utveckling
- vilka åtgärder som ska verkställas för att nå målen
- vem som är ansvarig för olika åtgärder
- vilka resurser som krävs
- vilken prioritering målet har

Grupperna fick i uppdrag att prioritera förslagen på mål utifrån följande kriterier:

1. prioritet – avgörande för utveckling
2. prioritet – nödvändigt av andra skäl
3. prioritet - bra om det händer

Alla förslag som grupperna hade prioriterat som första eller andra prioritet presenterades på stormötet den 23 januari. Alla deltagare fick möjlighet att prioritera mellan förslagen som en indikation på vad som är viktigast för orten. Det är detta arbete som ligger till grund för handlingsplanen.

Handlingsplanen visar hur framförallt kommunen och Sparreholms Bygderåd kan genomföra åtgärder som syftar till att skapa förutsättningar för positiv utveckling i Sparreholm i riktning mot visionen. Planen omfattar åren 2012 – 2016 och den redovisade tidplanen är preliminär. Tidplanen förutsätter att det finns ekonomiska möjligheter att genomföra åtgärderna samt att nödvändiga beslut fattas om prioritering, planering, projektering och dylikt. För kommunens del gäller att mer kostsamma åtgärder måste prövas i strategiska planen och budget.

Inom sina ansvarsområden kan Kommunen påverka ramar och i viss mån förutsättningar för utveckling. Men – det är inte kommunen som ensam åstadkommer utveckling i Sparreholm. I stället skapas positiv utveckling i samspel mellan boende, näringsliv, föreningsliv och kommunen samt externa aktörer som till exempel Trafikverket och Länsstyrelsen.

Under arbetet med handlingsplanen har en mängd förslag till åtgärder lagts fram. Några av förslagen rör skola och äldreomsorg. Dessa förslag har lämnats vidare direkt till Barn- och utbildningsförvaltningen respektive Socialförvaltningen.

Årliga eller löpande åtgärder

Blomsterarrangemang vid infarter/tätortsentréer

Åtgärd: Blomsterplanteringar i krukor eller på mark vid tätortsentréer

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen (plantering) i samarbete med Bygderådet (skötsel)
 Kostnad: Inom budget

Informationsblad

Åtgärd: I huvudsak mailbaserad information till invånarna i Sparreholm
 Ansvar: Bygderådet
 Kostnad: Lägg fast i gemensam plan för marknadsföring (se nedan)

Egen hemsida med kontinuerlig uppdatering

Åtgärd: Hemsidan www.sparreholm.eu förbättras och uppdateras
 Ansvar: Bygderådet
 Kostnad: Ideellt arbete

Marknadsföring

Åtgärd: Information om Sparreholm på nätet, i broschyrer och muntligt i olika sammanhang
 Ansvar: Bygderådet och Kommunledningsförvaltningen
 Kostnad: Lägg fast i gemensam plan för marknadsföring (se nedan)

2012

Seniorbostäder i kvarteret Kapellet

Åtgärd: Ändring av detaljplan samt intressera byggföretag att medverka i projektet
 Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen
 Kostnad: Kostnader för genomförande av detaljplanen uppstår under 2013

Före detta Gästgiveriet som centrum för Båven

Åtgärd: Turistbyrå och cafeteria sommaren 2012 samt att i en förstudie klarlägga förutsättningarna för att området vid Gästgiveriet ska utvecklas till "porten till Båven"
 Ansvar: Kultur- och fritidsförvaltningen (turistbyrå med mera) och Kommunledningsförvaltningen (förstudie)
 Kostnad: Inom budgetramar för 2012

Översyn av tillåten hastighet

Åtgärd: Analys enligt handboken "Rätt fart i staden" samt ändrad skyltning
 Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen (analys och viss omskytning) samt Trafikverket (omskyltning på riksvägarna)
 Kostnad: Inom budget 2012

Gång- och cykelvägar

Åtgärd: Utredda förutsättningarna för gång- och cykelväg till kyrkan samt förbättring av gångstigen i Spårvägens

förlängning mellan Dambrovägen och Nyköpingsvägen.

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kostnad: Inom budget 2012

Bättre samordning av fiskevatten

Åtgärd: En förstudie om förutsättningarna för ökad turism i Båvenområdet omfattar bland annat att klarlägga hur kortfiskevattnen kan utökas

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen
Kostnad: Inom budget 2012

Pröva bebyggelse i strandnära lägen inom LIS-projektet

Åtgärd: Upprätta tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära områden

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kostnad: Kostnader för hantering, tryckning och dylikt inom förvaltningens budgetram

Förutsättningar för bredbandsutbyggnad

Åtgärd: Kartlägga dagsläget samt analysera behov och möjligheter

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen
Kostnad: Ryms inom särskilt budgetanslag

Tätortsentréer

Åtgärd: Anlägga tätortsentréer på riksväg 57 (i höjd med infarten till Hembygdsgården) och på riksväg 53 (vid samhällets början från norr)

Ansvar: Trafikverket
Kostnad: Ingen kostnad för kommunen

Välkomstskyltar

Åtgärd: Ansöka om tillstånd för skyltar, beställa dem samt sätta upp dem.

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen (ansökan, utformning och beställning) Samhällsbyggnadsförvaltningen (uppsättning)

Kostnad: Inom budget 2012

Städning av skräpiga tomter

Åtgärd: Uppmana och vid behov förelägga fastighetsägare att städa

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen (uppmåna/förelägga). Berörda fastighetsägare (genomföra städning)

Kostnad: Ingen kostnad för kommunen

Hälsofrämjande aktiviteter

Åtgärd: Etablera Hälsans stig i Sparreholm

Ansvar: Bygderådet (etablering, uppsättning av skyltar och underhåll) samt Kommunen (bidra till drift och underhåll)

Kostnad: Prövas årligen

Åtgärda påpekanden i trygghetsvandringen

Åtgärd: Smärre åtgärder som förbättrar trygghet och trevnad enligt trygghetsvandring från 2011
 Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen
 Kostnad: 20 000 kr

Kartläggning av mark och lokaler för industri och andra verksamheter

Åtgärd: Sammanställning och redovisning av befintliga förhållanden
 Ansvar: Kommunen och Bygderådet
 Kostnad: Ingen kostnad för kommunen

2013

Detaljplan för bostäder inom Hyltinge Strand

Åtgärd: Detaljplaneläggning och projektering
 Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen
 Kostnad: Inom budget. Projekteringen kommer att klarlägga kommunens kostnader för kommande utbyggnad

Klarlägga förutsättningar för ändrad markanvändning inom f d Sågverksområdet

Åtgärd: Med hjälp av konsult klarlägga geotekniska förutsättningar liksom var markföroreningar förekommer och hur dessa bör åtgärdas
 Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med Kommunledningsförvaltningen
 Kostnad: 300 000 - 650 000 kr beroende på ambitionsnivå

Utsmyckning av rondellen i korsningen mellan riksvägarna 53 och 57

Åtgärd: Typ av utsmyckning läggs fast i en process. Därefter tillverkas utsmyckningen och sätts upp eller anläggs.
 Ansvar: Kommunledningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen (process för val av utformning). Samhällsbyggnadsförvaltningen (uppsättning/anläggning)
 Kostnad: Cirka 250 000 kr.

Bredbandsutbyggnad

Åtgärd: Genomföra åtgärder enligt kartläggning och analys utförda under 2012
 Ansvar: Kommunledningsförvaltningen
 Kostnad: Klarläggs i analysen och prövas i kommande budgetprocesser

Delad busslinje 789

Åtgärd: Linje 789 Flen-Gnesta delas upp på sträckorna Flen-Sparreholm-Flen och Gnesta-Sparreholm-Gnesta för att bussarna ska få bättre anslutning till tåg i Flen och Gnesta
 Ansvar: Kollektivtrafikmyndigheten

Kostnad: Enligt kommande avtal

Porten till Båven och Allemansturism

Åtgärd: Genomföra åtgärder enligt rekommendationer i förstudien

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kostnad: Klarläggs i förstudien och i kommunens budget

Gång- och cykelvägar

Åtgärd: Utredda och genomföra fortsatta förbättringar av möjligheterna att gå och cykla säkert i och runt Sparreholm.

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen (utreda och anlägga). Kommunledningsförvaltningen och Bygderådet (process för prioritering av åtgärder)

Kostnad: Lägg fast vid projektering och prövas i kommande budgetprocesser

2014 - 2016

Exploatering inom Hyltinge Strand

Åtgärd: Utbyggnad av gator samt vatten och avlopp

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kostnad: Fastställs vid projektering och upphandling. Kräver särskilt anslag i budget.

Fördjupning av översiktsplanen

Åtgärd: Ta fram en översiktlig plan som översätter ortsutveckling Sparreholm till användning av mark och vatten. Bland annat ska fördjupningen visa hur och var nya bostäder och nya områden för industrimark kan byggas ut.

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen (initiera ärendet) och Samhällsbyggnadsförvaltningen (utföra planarbetet)

Kostnad: Inom förvaltningarnas ordinarie budget

Fartdämpning

Åtgärd: Avtal om samt projektering och anläggning av åtgärder somt dämpar hastigheten på riksvägarna genom Sparreholm

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen och Trafikverket

Kostnad: Fastställs i förhandling mellan kommunen och Trafikverket.

Porten till Båven och Allemansturism

Åtgärd: Genomföra åtgärder enligt förstudien

Ansvar: Kommunledningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kostnad: Klarläggs i förstudien och i kommunens budget

Sommarboende till permanent boende

Åtgärd: Utreda möjligheterna att ansluta fritidshusområdet Fejbol-Lövåsen till kommunens VA-nät samt genomföra anslutningen

Ansvar: Sörmland Vatten och Avfall AB och Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kostnad: Klarläggs under utredningen

Gång- och cykelvägar

Åtgärd: Utreda och genomföra fortsatta förbättringar av möjligheterna att gå och cykla säkert i och runt Sparreholm.

Ansvar: Samhällsbyggnadsförvaltningen (utreda och anlägga). Kommunledningsförvaltningen och Bygderådet (process för prioritering av åtgärder)

Kostnad: Läggs fast vid projektering och prövas i kommande budgetprocesser

Lars Rådth
Kommunchef

Karina Krogh
Projektledare

Hans-Erik Eriksson
Planingenjör